

SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET
UPA2020/73

Tillie Martinussen

26. maj 2020 – Apeqquteqaat tunngavigalugu oqallinneq

Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut pinngitsoorani ilaanissaq pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortat Hans Enoksen, Pele Broberg, Jens Napātôq, Partii Naleraq)

Siunnersuuteqartut ataatsimiinnermi uani saqqummiussinissamut annikitsumik periarfissaqarnertik atorlugu ajornartorsiutit pingaarutilik una saqqummiuteqqimmassuk qujanarujussuaq.

Inatsisip tassa allanngortinnissaanut Naalackersuisut ammammata qujanarpoq.

Imatut maannangaaq oqareerta; pitsaasumik atuutilersitsinissaq qulakkeerneqarsimagaluarpas assuarinninnerit innuttaasullu toqqissimannginnerat pinngitsoortinneqarsimasinnaagaluarput.

AKILERAARUSERIFFIMMI sulisorpassuaqareerpoq; innuttaasullu namminneq suliffeqarfimminnut mikisuni malittarisassat ukimoortumilluunniit namminneq naatsorsuutitik paatsiveqanngitsisorujussuaat.

Suliffeqarnermut ilanngaat soraarnerussutisianut malittarisassanut nutaanut sanilliullugu; tassani pinngitsaalisaasumik ileqqaartoqassaaq, soraarnernut malittarisassat nutaat saniatigut suliffeqassagunik annikillileriaaseq paasiuminaatsoq kiisalu utoqqalernersiutitik siusinaartumillu soraarnerussutisianik ukiut arlaqanngitsut qaangiuttut aaqqissuusseqqinniarneq.

Tamakku innuttaasunut utoqqarnik digitalinngorlugit sullissivinnut ikaarsaariarnermut sanilliullugit; pivusorsiorneq aallaavigalugu aaqqissuusseqqinnissamik pisariaqartitsiviupput.

Tamakku tamarmik soraarnerussutisiaqalernissamut aaqquussineq pinngitsoorani peqataaffineqartussaaq aaqqissuunnerlugaalersippaat, imminnut atujunnaarsippaat innuttaasunullu ajornakusoortunngortillugit. Piffissami sivilaami tamakku unitsikkallartigit, minnerpaamik akileraarutinut ilanngaasiisarnermut aningaasanik atorneqarsinnaasunik annikillitserpiartisuut tungatillugu.

Sooq suliffeqartunut sulisitsinullu suliffeqarnermut tunngasumik kajumissaatitut taamaallaat soraarnerussutisiassanik ileqqaarnissaq qulakkeerneqarsimannginnersoq suli paasiuminaatsipparput, kiffaanngissuseqarunnaarsitsilluni tassanngaannaq akileraarutit atorlugit akiliisitsiniarneq ilumoorluinnartumik kukkusuuvoq.

Aamma innuttaasut soraarnerussutisiassanut sumi ileqqaassaniarnerlutik NAMMINNEQ aalajangersinnaannngilat. Tamanna isornartorujussuuvoq akueriuminaatsorujussuullunilu.

Imminut atasumik ersarissumik aaqqissuusseqqinneq amigaataavoq, paasiuminartunik ilitersuuteqarluni, atuutilersitsinermi piffissaqarluartitsilluarluni utoqqaallu aamma paasinaasussat sillimaffigalugit

Puigunngisaannassavarput utoqqaat inuiaqatigiinni tunngavigigit. Pilersitsinikuupput, inunngortinnikuuaatigit ullumikkumullu siuariartortinnikuulluta. Taamaakkaluartoq takusarparput taakkununga paasiuminaatsunik malittarisassioqartartoq, innuuttaasunik annikitsuinnarmik sullissisoqarluni, nerisassanik annikitsuinnarmik aaqqissuussisoqarluni, ineqarneranni annikitsuinnarmik atugassaqartitsilluni il.il. Tamanna unitsinneqartariaqarpoq. Taamaammat

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

soraarnerussutisiassanut ileqqaarnissamut isumassarsiaq ajortuungilaq, inatsilli una tamarmi nutarterneqassaaq.

Erseqqissalaartigu tamanna pillugu isumaqatigiinniarnissaq peqataaffigerusukkipput, Naalakkersuisullu kaammattorpagut Inatsisartut ataatsimiinnerisa AVATAANNI ataatsimiigiaqqusissasut paasissutissiissasullu, taamaalilluni aalajangiinnginnermi inatsisillu nutaajusinnaasup saqqummiunneqannginnerani partiit tamarmik piffissaqarluarlutik piareersarniassammata.

Tamassuma saniatigut ersarippoq akileraartarnermi – ataatsimut isigalugu – aaqqissuuseqqinnissamik pisariaqartitsisoqartoq.

Sooq innuttaasut sulisut maanga tikikkaangata sumi ileqqaarnissaannut tunngatillugu namminneq ileqqaarneranni immikkuualuttunngorlugu aqutsiniarsariinnassaagut aamma soraarnerussutisiassanut ileqqaarutit Namminersorlutik Oqartussat qularnaveequsiitillugit aningaasat nalikilliarturnerannut qulakkeerisoqarsinnaanersoq sulii akineqanngilaq. Aningaasat ullormi akilerneqarnerattut imaluunniit akilerneqartussanngorpata assinganik naleqarnissaat qulakkeerneqarsinnaava??

Pissutaavoq Aningaasanut inatsimmi aningaasat pillugit politikkitta il.il. ilaatigut ullumikkut akiitsoqalernitta tamanna siunissami sunnissamagu -> Tassami innuttaasut akileraarutaat sumut atornerat siunissami aningaasaqarnissaq aningaasallu nalikilliarturnerat sunnissavaat.

Allatut oqaatigalugu: Politikkerit kukkuppata innuttaasut aningaasaataat ataatsimut isigalugu annikillisinneqassapput, kisiannili soorlu aningaasaliinerit, soraarnerussutisiallu eqqarsaatigalugit ajornerpaajuvoq.

Tamakku misissussavagut oqallisigalugillu.

Inersuarmi oqaatigajuttarparput pisortat periusaat Kalaallit Nunaannut naleqqussagaassasoq.

Pingaartumik akileraartarnermi atugarissaarnermilu periutsit naleqqussarnissaannut imaannaanngitsumik periarfissaqarpugut, tamakku taamaalillutik ajornaatsuuniassammata paasiuminartuullutillu. Tamakku aallartissutigilluarsinnaavagut.

Sivisussaaq, taamatulli pingaaruteqartigisumi ajunngilaq. Innuttaasut siumut akileraaruteqarnerminni pissarsiaqarsinnaassapput kiisalu soraarnerussutisiassanut ileqqaarnissamut periarfissanut ataasiakkaanut unnuap ingerlanerinnaani pinngitsaalillugit pituttorneqassanatik – akiitsut kukkunerpassuillu aamma ilanngulugit.

Unillatsiarnissaq suliamilu tassani aaqqissuussinissaq uagutsinnut ajunngilluinnassaaq.

Inuimmi tunngaviulluinnartumik imminnut akiitsoqarput. Amerlasuut annikitsunik akissarsiaqarput, aningaasartuuteqartorujussuupput, inigisaat akisupput – aserfallatsaaliornerat ajorluni – interneti oqarasuaatillu akisupput angalaneruilu bilitsit akisuut pissutigalugit angalanissamut periarfissaqanngitsut aaqqissuussinermi uani naleqqutinngilluinnartumik pillagaapput. Tamanna ajorluinnarpoq.

Apeqqutissarpassuaqarporli:

* Innuttaasunut soraarnerussutisiaqarsinnaatitaanngitsunut maanili najugaqartunut sulisunullu

SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET

malittarisassat suuppat? Sooq soraarnerussutisiaqartitaanngikkunik inatsimmi mininneqanngillat? Aningaasatigullu ikiorneqarsinnaasunut akileraarutitigut akiliisarput. Soormi pinngitsooratik soraarnerussutisianut akiliissappat?

* Innuttaasut ilaat paasitinneqarnikuupput 67-inik ukioqalersinnatik soraarnerussutisiassaak akilerneqassappata ernianik 55 %-inik pillaammik akiliissasut, 67-ileernerminnilu taamaallaat 42 %-inik akileraassasut. Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq "aningaasat ileqqaarneqartut tamarmik innuttaasunut namminernut akilerneqassasut" qulakkeerinninnikummat tamanna naleqquppa? "Sooq pillaammik erniaqassava"?

* Soraarnerussutisiassat 60-inik ukioqalernerminni aningaaserivinnit maannakkut akilerneqarsinnaapput, pillaammik erniaqartinneqaratik, taakkununga ukiuni arlalinnik 4 %-inik akiliisoqartarluni. Sooq nunatsinni soraarnerussutisiassanut akiorpassuarni ileqqaarnermut atugassarititat tassanngaannaq allanngortinneqassappat?

Sooq aaqqissuussinitoqqat ingerlatiinnarneqanngillat, tamassumalu kingorna malittarisassat nutaat atuutilersillugit?

Uagut takusinnaasagut malillugit arlaannut aningaasaliisinnajumalluni pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnertut isikkoqarpoq. Taamaanngippammi inuit namminneq soraarnerussutisiassaminnut inatsimmi siunertarpiaasutut namminneq ileqqaarpata isumaqarnaviannngilaq.

* Malittarisassat taakku utoqqalinersiat atorunnaarnerattut isigineqassappat? Innuttaasut naggataatigut imatut akiligassaminnik kinguaattoortigigunik akiliisinaanatik aningaasatigut qanoq ikiorserneqassappat? Angerlarsimaffeqanngitsut, inuit atornerluisut allallu suliffeqanngitsut akiitsuilu akilersinniarneqarsinaanngitsut?

* Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerit sooq Finanstilsynimit akuereqqaarneqartariaqarpat (Kalaallit Nunaannut nunami allami sulisoqarfik)? Sooq aaqqissuussineq nunarsuarmi sumiluunniit inissimanagera apeqqutaatinngagu naalagaaffimmit akuerineqarnissaa allanngortinneqarsinnaanngilaq. Innuttaasut nunanit allaneersut assersuutigalugu filipinerit thailandimiulluunniit innuttaasutut sulisutut nunanit allaneersutut naalagaaffimmit akuerisaasumik ileqqaassapput.

* 67-inik ukioqaleraanni soraarnerussutisat ingerlaannaq akilerneqassappat? Akileraatillu qanoq annertussusilerlugit?

* Naalakkersuisut eqqarsaatiginikuuaat, aningaaserivimmi minusimik ernialerneqartarpata soraarnerussutisiassanik ileqqaarnermi atorneqartussatut inatsisikkut pinngaaliissutaasuni aningaasatigut ingerlatsivinni soraarnerussutisiassanut ileqqaartoqartariaqartoq?

Tassa pinngitsoorani soraarnerussutisiassanut ileqqaarnissap saniatigut aningaasatigut ingerlatsivinni uninngasuuteqarniarluni ernianik akiliisoqartariaqartoq... Pinngitsaaliissutaappat tamanna soraarnerussutisiassanut akiliisartut aqqiiffigineqartariaqanngillat?

Tassa soraarnerussutisiassat akitsuutinit ernianillu minusinit ilaatigut annikillisinneqariaannaappat?

* Skattekortit atorlugit akiliisitsiniarnermi kukkunerit tunngatillugu, taakku qanoq ililluni utertillugit akilerneqassappat? Qanoq annertutigisumik ernialerlugit?

* Kukkunerit tamaasa aqqinniarlugit sulisut tiimini qanoq akeqassanersoq Naalakkersuisut qanoq missingiippat? Periuseq taanna qanoq akisutigaa? Aningaasat pitsaanerusumik atorneqarsinnaasimassagualuarpat?

SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET

Nunammi karsia taamatut periuseqarnermi pissarsinaviangilaq. Aningaasartuuteqaannassaaq.

* Soraarnerussutisianut minusimik ileqqaarneq inatsimmi taamaallaat sooq ilanngunneqarnikuua?
Assersuutigalugu namminersortorpassuit allatigut ileqqaagaqarput, Sooq maannakkut inatsimmi
tamanna atuutinngila?

* Aqqissuussineq nakkutigineqartut Naalakkersuisut qulakkeerinneqattaartarnerat
Naalakkersuisut qanoq isummerfigaat? Maannakkut paasinarsivoq taamaattoqanngitsoq. Pissutsit
taamaaginnartillugit tamanna kinguneqartinneqartariaqanngila?

* Inatsisikkut piginnaatitsineq suna atorlugu soraarnerussutisiassanut aqqissuussinermut
akiliisitsiniarluni Naalakkersuisut akileraarutitigut ilanngaasarpas? Periutsimmi assigiinngitsut
marluugunarput? Inatsisikkut tunngavik suna aallaavigineqarpa? Akileraarutit qanoq ilillutik
soraarnerussutisiassanut akiliut assigisinnaavaat?

Immikkoortorpassuit misissorsinnaavagut, qularutissaanngilarli kukkusoqarnikuusoq.

Apeqquterpassuit suli akineqanngillat.

Isumaqarpugut tamanna suliarisariaqaripput, tunngaviulluinnartumik, aammaarluta. Suullu
allanngortinneqarnissaasa paasinarsinerunissaasa tungaannut aqqissuussineq unitsikkallarsiuk.
Siunnersuuteqartut isumaqatigilluinnarpagut Covid-19-ip kinguneranik atuisoqarnissaa
pilerinarsarneqartariaqarpoq. Tamanna ulluni siuliini marlussoriarluta uparuartarnikuuarput

inatsit taanna taassuminngalu allaffissornikkut aqutsineq suliareriartigit. Tamassuma tamanit
ammaffigineqarnera nuannaarutigaarput.

Oqallilluarisi oqaaseqarsinnaagamalu qujanaq.